

7 JAN 1944

pp. 117
spl. 3-5/1
rg. 1984.
V.

Nyheter og
kommentarer
3.4.og 5/1
Nr. 2

R A E M I M A S R T G E N R
Lond n,
Moskva,
New York,
Stockholm
m.fl.
1 3 4 4

4680

Moskva 3/1:

Sovjetunionens informasjonsbyrå melder i sin sammenfatning av krigsoperasjonene den 2/1: I løpet av den 2.1. fortsatte våre tropper å utkjempe offensive kamper nord og nord vest for Newel, rykket frem og inntok over 40 bebodde områder. Den første ukrainske fronts tropper fortsatte sin vellykte offensiv, inntok kretssentrene Marjevsk og Kritsjanov og 150 andre tettbeboede strøk. På de øvrige frontavsnitt var det rekognoseringsvirksemhet. I løpet av den 1/1 tilintetgjorde våre tropper 65 tyske tanks. 11 fiendtlige fly ble skutt ned.

Vest og nord vest for Newel utkjempet våre tropper offensive kamper. Tidlig om morgenen gikk en av våre gardestyrker til et pludselig fremstøt og inntok flere fiendtlige støttepunkter. På et annet avsnitt inntok våre tropper over 40 bebodde områder. Under 3 dagers kamper ble et fiendtlig regiment tilintetgjort og våre tropper erobret 34 kanoner, minekastere og en mengde geværer samt lagre med ammunisjon og krigsmateriell. Den første ukrainske fronts tropper fortsatte sin seirrike offensiv, rykket frem og inntok 2 kredssentre og brøt ned fiendens motstand. Tyskerne trakk frem forsterkninger og foretok motangrep. Våre tropper slo motangrepene tilbake, rykket hurtig frem og inntok over 150 bebodde områder og jernbanestasjoner. Fienden led store tap i mannskap og tekniske kampmidler. Under kampene ble 4 000 tyskere drept. 68 tanks, 29 motordrevne kanoner og 9 pansertransportører ble skutt istykker. Våre tropper erobret store trofærer deriblant 14 uskadde tanks, pansertransportører, 60 kanoner 200 maskin geværer, 580 biler, 400 jernbanevogner og lagre med ammunisjon og utrustning. Det ble tatt et betydelig antall fanger. Østersjøflåten har senket en tysk fram og en kutter.

En partisanavdeling i Rovenkadistriktet hadde minelagt et avsnitt av en landevei. 8 tyske tanks, flere biler og 8 lastebiler med ammunisjon gikk på minene og sprengtes. Døssuten bragte partisanavdelingen et tysk tog med bensin til å avspore.

En tysk offiser som er tatt til fange på den første baltiske front har fortalt. De tyske armeør har vært på uavbrutt tilbaketog og dette har undergravet trappenes kampånd. At russerne forsøkte linjepr gjorde et sterkt inntrykk og gjennembruddet ved Newel fremkalte en panikkartet stemning. Etter Stalingrad er soldatene redd for å bli omringet. I offiser skretser man av den oppfatning at krigen om kort tid vil bli verført til tysk territorium. Linjene forkortes ikke men blir tvertimt lenger og skytes stadig lenger mot vest. Fangen sier tilslutt: "rigshendingene i 1943 har overbevist meg om at krigen er tapt for Tyskland. Ingen makt i verden kan hindre at den tyske arme blir ødelagt. Jo lengre krigen varer, jo krykteligere blir den katastrofe som kommer til å ramme Tyskland.

London meldet 3/1.

Stalin har i en spesiell dagsordre kundgjort at russerne har erobret det viktige jernbaneknutepunkt og tyske støttepunkt Nowgorod-Wolynsk, 25 km. fra den polske grense. Gjennem denne byen går hovedveien til Polen. Ved Jewel fortsetter russerne sin fremrykking mot Polotsk. Lenger syd har de avskåret og omgått Berdisjev. I det store fremstøt vestover mot Romania står russerne nå bare 30 km. fra Winniza. Under kampene falt 4 000 tyskere og mange ble tatt til fange. På 10 dager er 17 000 kvadratkilometer blitt efridd. Den første baltiske arme står nå utenfor Vitepsk. Finnene er blittarslet om at den tyske militære hjelp kan bli trukket tilbake fra Finland. Finske desertorer er kommet til Nord Sverige over len Botniske bugt.

Den russiske undersøkelseskomisjon har skrevet en artikkel i tidsskriftet "Krig og arbeiderklassen" hvor det heter at det er umulig å straffe krigsfanger fordi de har såret eller drept soldater på fronten, men dermed er ikke sagt at krigsfanger skal undgå straff for avskyelige forbrytelser som de har gjort mot sivile personer. Å skyte på soldater ved fronten er militære ordre, men en ordre om å myrde sivilpersoner er ingen militær ordre og både dem som gir orden og de som utfører den er skyldig til straff.

Tunge britiske bombefly angrep Berlin igjen inatt. Det var annen natt på rad. 2 store områder ble satt i brann. Moskitosfly rettet angrep mot vest Tyskland og Frankrike og la miner i fiendtlig farvann. 27 bombe fly savnes etter operasjonene inatt. Siden slaget om Berlin begynte er det kastet ned 14 000 tonn bomber under 10 angrep. Det brente fremdeles i byen etter angrepet igår natt. Selve angrepet varte bare en kort tid men det var kastet ned så mange tidsinnstilte bomber at folk måtte oppholde seg i bomberummene i 12 timer og var nettopp kommet opp da det nye angrepet kom. Svenske meldinger går ut på at en rekke industriområder i Berlin er hårt rammet. Nesten alle Berlins teatre og varieteer er lukket.

20 tyske fly var over England inatt. 6 kom frem til Londonområdet. 4 av dem ble skutt ned. I dag ble mål i Nord Frankrike og Belgia angrepet. 4 britiske jagerfly kom over Parisområdet. På en flyplass ble tyske fly satt i brann. Store styrker av store bombe fly angrep tyske forsyningelinjer i Italia bl.a. Rimini og andre jernbanemål. Andre flystyrker bombed byer ved kysten og kystbanen fra Marseilles til Genua. Dessuten ble Termini og Civitavecchia angrepet. Fra disse og andre flyoperasjoner savnes 2 allierte fly. Til lands raser det heftige kamper om en høyde 4 km. fra Ortona. Tyskerne gjorde kraftige motangrep men de allierte styrker holdt sine stillinger. På de andre frontavsnitt har det vært patruljevirksomhet. Dagens kommunike fra den jugoslaviske folkehær melder at general Titos styrker er trengt inn i byen Bandaluka og har erobret halvparten av byen. Byen er støttepunktet for den annen tyske panserarmé. En tysk garnison er blitt utsattet og tyske motangrep er slått tilbake i andre deler av Jugoslavia. New York melder at i Øst Bosnien har store deler av den muslimanske befolkning sluttet opp om folkehæren. Titos styrker fortsetter sin offensiv i Montenegro og Herzegovina.

Fra Stillehavet meldes at allierte tropper har gjort en ny landgang og har erobret byen Saido like ved den japanske basis Madang. De japanske styrker på Huanhalvøya er kommet i en felle etter de to amerikanske landstigninger. Amerikanerne har hatt ny fremgang imot Finsjhafen. Japanerne er her uten forsyningelinjer og blir utsatt for kraftig bombing. 2 000 tonn bomber ble kastet ned over det japanske støttepunkt Saigon. De amerikanske styrker som ble saut i land på Cap Gloster kjemper seg videre frem. Fly har angrepet japanske stillinger på Ny Guinea, New Brittain og Salomonøyene. Et 9 000 tonn japansk skip er senket nor for New Britainøyene.

Moskva 4/1:

Sovjetunionens informasjonsbyrå har utsendt følgende sammenfatning av krigsoperasjonene den 3/1: I løpet av den 3/1 rykket våre tropper videre frem nord og nord vest for Newel og inntok over 70 beboede områder deriblant de store stedene Auclino, Ruskovo, Petjerovo, Perstelnik og jernbanestasjonen Oroski og andre. Den første ukrainske fronts tropper fortsatte sin vellykte offensiv og stormet byen Nowgorod-Wolynsk og 170 andre tettbeboede strøk, bl.a. byen Olevsk og andre kredssentrer og de store stedene Piljev, Kisan, Wolsk, Rogazev, Michailitz, Jesernov, Sanka og jernbanestasjonene Gaty, Kasperovka o.a. På de øvrige fronter var det rekognoseringsvirksomhet og artilleribeskytning. I løpet av den 2.1. skjøt våre tropper istykker 31 tyske tanks. 9 av fiendens fly ble skutt ned.

Nord for Newel fortsatte våre tropper å utkjempe offensive kamper, slo ned fiendens motstand og inntok 70 beboede steder. Under kampene ble 800 tyskere drept. Våre tropper erobret 2 tanks, 12 minekastere, 34 maskingeverer og en mengde geværer og ammunisjon. Få et avsnitt forsterte våre tropper uventet en liten sjø og trengte inn i fiendens stillinger, inntok et sterkt befestet punkt og tilintetgjorde en bataljon tyskere. Det ble tatt fanger og trofærer.

Den første ukrainske fronts tropper fortsatte sin offensiv. Våre tanks-

og infanteristyrker forserte floden Smolka og trengte inn i byen Nowgorod Wolynsk og inntok byen. Den tyske garnison ble tilintetgjort. Byen er et viktig jernbaneknutepunkt og er sterkt tysk støttepunkt. På innfartsveiene og i byen led fienden store tap. Endel av garnisonen ble drept og de andre tatt til fange. Det ble erobret store mengder av våpen, biler og utrustning. En av våre enheter inntok jernbanestasjonen Olevsk rykke frem og inntok de store stedene Tsjersinki og andre. I Shitomirov i Falne. Vare tropper erobret 25 tanks, 6 panserstoler, 10 motordrevne kanoner, 640 biler og andre trofærer. Ved Ilmjev(?) gikk et helt tysk kompani over til den røde arme.

En partisanavdeling i Minskdistriktet har i desember avsparet 6 tyske militærlokmativer, 17 åpne vogner med biler, flere vogner med tanks. En mengde tyskere omkom under vegruinene og jernbanetrafikken stanset i store tap. 2 regimenter var skrumpet inn til et kompanis størrelse. Det er funnet en rapport fra den øverstbefalende ved en tysk divisjon til ikke holde sine posisjoner hvis den ikke får kompletteringer.

Fra landsbyen Gorodetsjev i Krasnodarområdet foreligger en protokoll hvor det heter at tyskerne plyndret og myrdet i landsbyen, pinte ihjel de syke.

Da tyskerne måtte trekke seg tilbake drev de med vold med seg en stor del befolkningen. Tyskerne trengte inn i husene og drev kollektivbrukerne ut og samlet dem på en plass. Her erklærte tyskerne at de var arrestert og drev dem til Kersj. Kollektivbrukene ble brent ned. Alle båtene gjorde ubrukbar, hugg ned frukttrærne og ødela vingårdene. Det var tyske offiserer og soldater i ingenøravdelingen som hadde ansvaret for ugjerningslegfelser og kanonene som kan høres i det fjerne. Menneskene er travelt lager de seg jordhytter, mens de lager barakker til skolene. I Stalinreddet innbyggerne en skole hvor det undervises 900 barn. 10 000 skoler er gjennopprettet i Ukraine og 150 000 barn får for første gang på 2 år undervisning. Likeså gjennoprettes høyskoler og vitenskapelige institusjoner.

Universitetet i Kharkov, Poltava, Mariopol og andre gjenerobrede byer er allerede i arbeide igjen. Det er mange vanskeligheter å overvinne men det hindrer ikke at undervisningen blir gjennopptatt. Fra Ural og andre steder i det østlige området kommer vitenskapsmennene tilbake til de gjennopprettede

over og fortsetter sitt arbeide. Vitenskapsakademiene arbeider i nære forbindelse med industrien og er behjelpeelig med sundhetsarbeidet. 12 vitenskapelige institutter er allerede i arbeide igjen i Kharkov. Byene gjennopstår som Fugl Fenix av asken. Instituter for blotransfusjon og for beskyttelse av mor og barn er samtidig gjennopprettet. Biblioteker, museer og boliger bygges opp igjen. Siden 1.12 er 2 200 biblioteker og 60 teatre igang igjen. Skuespillerne vender tilbake fra Ural, Taskent til Kharkov og Kiev. Teatrene i Dnipro-Petrovsk har gjennopptatt sitt arbeide. Det blir en veldig oppgave å gjennoppbygge byene i Ukraine, men folket er bosjølet av livsvilje. Kharkov lever, Kiev lever og den tiden er ikke langt borte da alle Ukrainas byer er gjennopstått til livet.

NB. Plant de gjenerobrede steder vest for Shitomir er de store stedene Rogazev, Baranovka, Schepetowka o.a. store steder.

London melder 4/1: Russiske tropper står nå ved den polske grense. Alle tyskernes sambandslinjer i Russland mellom nord og sydfronten er avskåret. Meldinger fra Moskva idag går ut på at kosakktropper har gått over den polske grense. 2 russiske styrker marsjerer i retning av grensen. Efter erobringen av Olevsk og Nowgorod-Wolynsk marsjerer russene videre vestover. Senere meldinger går ut på at russerne på flere steder har overskredet den gamle polske grense fra 1939 og Vatutins hovedstyrker kommer like etter. Nowgorod-Wolynsk fallt etter hårde kamper. I gårdsdagens Moskvakommunike melder at 170 beboede områder er tatt vest for Kiev og russene har gjort et betydningsfullt fremstøt sydover. Berdisjev er omgått og liggear på 50 km. bak fronten. Kiev selv ligger på 200 km. bak fronten. Bak

den polske grense av 39 kan russerne komme til å møte vanskeligheter i Pripetmyrene inntil de kommer til mer høyliggende terräng og vil da få forbindelse med de andre russiske avdelinger lengre sør. At russerne er gått over den polske grense betyr at all forbindelse i Russland mellom den tyske syd og nordarme er avbrutt. For å sende forsyninger og forsterkninger til sine styrker må de nå gå omveien om Polen og Romania. Den tyske arme i Dnjeprbuen står overfor den største katastrofe som har rammet tyskerne, hvis de ikke trekker seg tilbake. Men det vil også være en meget vanskelig operasjon og de kan bli nødt til å foreta en rekke kostbare motangrep for å dekke retretten. I Newelområdet har russerne erobret 70 steder til. For første gang opplyses det nå at russerne løslater tyske fanget etter å ha latt dem gjennemgå kurser og sender dem tilbake til de tyske linjer, hvor de agiterer blant soldatene. Tyskerne ryddet nå hospitalene i Jugoslavia og sender tyskere fra fronten dit. 6 tog med sårede fra Russland er allerede kommet. Generalitos styrker har erobret fengslet og rådhuset i Banjaluka og har befridd en rekke jugoslaviske fanger der. Jugoslavisk artilleri bombet igar flyplassen ved Banjaluka.

New Chronicles korrespondent skriver om stillingen på østfronten at overskridelsen av den polske grense av 1939 er en milepæl i krigen. Fra Volga til den polske grense er det ca. 1200 km. som russerne har rykket frem på mindre enn et år. Den tyske hær har ikke opplevd en så alvorlig krisen siden 1918 og aldri er det forekommert en så dramatisk vending i den militære situasjon som ved Kiew. For 14 dager siden falt Vatutins tropper tilbake mot Kiew. Nå er de ikke lengre fra Brest Litowsk enn fra Kiev. Det meldes fra Istanbul at alle telefonforbindelse mellom Tyrkiet, Bulgaria, Ungarn og Romania har vært avbrutt siden den 22/12. Tysk telegrambyrå benekter at det har funnet sted et statskupp i Bulgaria. Reuter melder at den ungarske nasjonalforsamling har hatt et lukket møte om forholdet mellom Ungarn og Romania. Det dreier seg om striden om Transylvania. Den ungarske regjering presser på for å få i stand et kompromis og har erklært seg villig til å danne en blokk med Romania på grunn av at russerne nå hurtig nærmer seg.

Fra Hellas meldes at det raser et slag i Epiros mellom græske friskarer og en avdeling på 10 000 tyskere. Friskarené har hittil slått alle tyskerenes angrep tilbake.

Tunge amerikanske bombefly har angrepet Torino og jernbanen mellom Italia og Frankrike ved kysten. En kulelagerfabrikk sør for Torino ble også bombardert og det ble oppnådd 6 fulltreffere på hovedbygningen. Dessuten ble dokkene i Civitavecchia og tyske kanonstillinger nærmere fronten angrepet. På den dalmatiske kyst ble Split og andre kystbyer samt mål inne i landet angrepet av allierte fly. I Italia har den 8de arme erobret en viktig høyde med utsikt over de tyske linjer. Den øverstkommanderende for de britiske styrker ved invasjonen i Europa, Montgomery er nå ankommet til London. I et avskjedstelegram til sine tropper i Italia erklærer Montgomery: Vi har hatt lykke med oss i alle våre oppgaver. Jeg tar med meg noen av de dyktigste offiserer som nå også må komme de styrker til gode som skal utkjempa de avgjørende kamper. Avslutningen av krigen dr i sikte og jeg er ikke i tvil om resultatet.

Amerikanske bombefly rettet idag et kraftig angrep mot Paris. de Caleisområdet. Ingen fly gikk tapt. Bombeflyene var eskortert av britiske og allierte jagerfly. Allierte jager og jagerbombefly angrep igar militære mål i Frankrike. 7 fly gikk tapt. 2 tyske fly ble skutt ned. Mål i Vest Tyskland ble angrepet inatt av Moskitosfly uten tap. Med det 10de angrep mot Berlin er det kastet i alt 14 000 tonn bomber mot byen. 273 allierte bombefly er gått tapt under angrepene. Folk som kommer fra Tyskland til Stockholm forteller om virkningen av angrepene på byen. På tross av at brannmannskapene har fatt forsterkninger fra en rekke byer makter de ikke å ta seg av mer enn et begrenset antall av brannene. 1 million mennesker i Berlin er blitt bombet ut av sine hjem. De som ikke må være i byen på grunn av krigsviktig arbeide blir sendt vekk til Øst Preussen. De som har mistet sine hjem får klæskort, men det er ikke mulig å få klær på dem. Den amerikanske flysjefen har opplyst at det amerikanske flyvåpenet har 2 millioner mann. Det amerikanske flyvåpenet bruker nå den største brannbombe som har vært anvendt hittil. Den er på 250 kg. Sjefen for den ameri-

kanske flåtekomite har uttalt at de allierte nå har stor nokk tonnasje for å dekke de strategiske behov og helte invasionsstyrkene med forsyninger.

I det fjerne østen har fly fra et amerikansk hangarskip oppnådd treff på 2 japanske kryssere og 2 destroyere ved Ny Irland. Begge krysserne kom i brann. Et japansk fly ble skutt ned ved Rabaul. De amerikanske tropper som gikk i land på Saiden har hatt ny fremgang. Den midlertidige franske rådsforsamling er kommet sammen til møte i Algier. Den behandlet planene om opprettelse av en provisorisk regjering i Frankrike så snart landet er befridd. Rådsforsamlingen besluttede utvidet fra 94 til 102 medlemmer. 18 av de nye medlemmer er fra motstandstevagelsene, 7 fra Frankrike selv og de andre fra forskjellige steder. Motstandstevagelsen har nå 70 representanter i rådet. Det uttales fra alliert hold at selv om komiteen er midlertidig er den jevnlig med en nasjonalforsamling. Historien har vist at Frankrike har en forbausende evne til å reise seg igjen etter hårde prøvelser.

Moskva 5.1.44:

Sovjetunionens informasjonsbyrå melder i sin sammenfatning av krigsoperasjonene den 4.1: I løpet av den 4/1 første våre tropper offensive kryper nord og vest for Newel og inntok over 100 bebodde områder heriblant flere større beboelsesområder. Våre tropper har fullstendig rømt jernbanelinjen Velikiye Luki - Newel for fiendtlige tropper. Den første ukrainske fronts tropper har etter 4 dagers hårde kamper inntatt det tyske støttepunkt byen og jernbanestasjonen Bjela Zerkow og flere andre store steder. På de øvrige frontavsnitt var det rekognoseringsvirksomhet og artilleribeskytning. I løpet av den 3/1 skjøt våre tropper istykker 87 tyske tanks 20 fly ble skutt ned.

Under kampene nord for Newel ble 400 tyskere drept. 3 artilleribatterier og 2 minenkasterbatterier ble erobret. 1 bataljon tyskere ble tilintetgjort på et annet avsnitt. Det ble tatt trofær bl.a. 13 tanks samt fenger. Den første ukrainske fronts tropper fortsatte sin offensiv og inntok etter 4 dagers kamper byen og jernbanestasjonen Bjela Zerkow, flere kretssentre og 30 andre bebodde områder. (Sendingerne sterkt forstyrret og svake).

Motala melder at den danske dikter og prest Kai Munk er blitt myrdet med revolverskudd igar. 4 ukjente menn trengte inn i hans bolig og utgav seg for myndighetspersoner som skulle arrestere ham. De tvang ham inn i en bil og kjørte bort. Morgen etter fant man Kai Munks lik. Ved undersøkelser her det vist seg at de 4 menn ikke var fra myndighetene. En fiskehandler som var anklaget for å være tysk spion er henrettet av de danske patrioter.

Reuter melder at Vatutins styrker nå har flyttet tyngdepunktet i offensiven fra Shitomirovradet sydover mot de tyske styrker i Dnjeprbuen. Tyskerne trues å bli inneklemt mellom de russiske styrker i Dnjeprbuen og ved Tsjerkassy etter at russerne inntok Bjela Zerkov. Berdisjev er på truet fra 3 hold og man venter at den kan falla næromhelst. Russene fortsetter fremstøtene mot Bug og Vinizza og trusler øker stadig mot de 500 000 tyske som befinner seg i Dnjeprbuen. Russene har også utvidet kilen i de tyske linjer i Olewskområdet.

London melder:

Det raser heftige kamper om byen Berdisjev. Tyskerne hadde 4 000 falne på dette avsnittet igar. Tyskerne melder nå at de har rømt den østlige delen av byen. Tidligere har russerne meldt at de truer Berdisjev fra 3 kanter og at all jernbaneforbindelse med byen er avbrutt. Sør for Berdisjev truer russerne de tyske støttepunkter Vinizza som beskyttes den sterkt befestede by Smerinka. 80 km. syd for Kiew erobret russerne igar Bjela Zerkov som beskyttes tyskeres venstre flanke i Dnjeprbuen hvor der står 2 tyske divisjoner(?) Len første tsjekkiske brigade spilte en fremtredende rolle under erobringningen av Bjela Zerkow. Russene står allerede 50 km. syd for byen. De russiske styrker som har rykket over den polske grense av 1939 fortsetter videre mot jernbaneknutepunktene Sarn og Rowne. I Hviterussland erobret russerne igar over 100 tettbefolde strok og jernbanelinjen mellom Velikiye Luki og Newel er ryddet for tyskere. En tysk målsmann

i Berlin har uttalt til en svenske at den tyske vinterlinje på østfronten er splittet opp ved dype gjennembrudd.

I Moskva blir det sagt fra at den spanske regjerings forsikringer om at det ikke finnes spanske tropper i Hitlers arme på østfronten ikke holder stikk. En del demoraliserte medlemmer av den "Blå divisjon" er sendt hjem men de spanske styrker har fått kompletteringer og divisjonen har bare skiftet navn og kalles nå Den spanske divisjon. Flere spanske fanger er tatt i Volkovområdet. Spania støtter således fremdeles de tyske overfallsmenn i Sovjetunionen.

Britiske og amerikanske fly fortsetter dag og natt sine angrep mot tyske mål. I dag og i natt angrep britiske fly tyske mål i Nord Frankrike. Berlin ble bombet av Moskitosfly inatt. Andre fl angrep mål i vest Tyskland og la miner i fiendtlig farvann. Tunge amerikanske bombefly angrep skipsverftene ved Kiel og skiftetomter i Münster. 1250 britiske og amerikanske fly deltok også i krigens kraftigste angrep mot tyske mål i Nord Frankrike. Luftvernsilden var kraftig men jagermotstanden var ubetydelig. Fra alle operasjoner også savnes 28 allierte fly. Noen få tyske fly var over England inatt. 2 av dem ble skutt ned. I en omtale av bombeoffensiven i vest skriver Moskvaavisene at til en begynnelsen kunde tyskerne seire fordi de var overlegne når det gjaldt våpen. Den kraftige offensiv fra luften mot den tyske industri har allerede bragt resultater og kan merkes i den katastrofale tyske retrett på østfronten. Angrepet mot Schweinfurt før et hårt slag for tyskerne.

Den tyske regjering har gitt ungdomslederen "ksmann fullmakt til å presse mer arbeide ut av den tyske ungdom. I forordningen heter det at militærtjenesten for ungdommen skal utvides og riksungdomslederen får i oppdrag å regulere arbeidskraften hos ungdommen til krigsformål. "ksmann kontrollerer ungdommen helt ned til barn på 10 år og de utnyttes allerede i arbeidet. 15 års gutter anvendes i luftvernet, brannvernet og i spesiell polititjeneste. Barn i 10-12 årsalderen brukes i landbruket og til lettere arbeide. Gutter fra 16-årsalderen skal inn i de væpnede styrker. I sin dystre krigsoversikt uttaler den tyske kommentator Dittmar at alle hjelpeidler må tas i bruk for at mannskapsstyrkene på fronten kan opprettholdes og byrdene må legges på så mange skuldre som mulig. Sjefen for den tyske skipsbyggingskomite Blum har trukket seg tilbake etter å ha inspirert skipsverftene i Tyskland og de okkuperte land. Det er sandsynligvis fordi Blum er kommet til det resultat at skipsverftene som selv har vært utsatt for bombing og er avhengig av andre bedrifter som har vært angrepet ikke vil være i stand til å oppfylle planene. Merker er utnevnt som hans etterfølger. Det viser seg at ennå engang har de ytterliggående nazister tatt ledelsen ut av de sakkyndiges hender.

Sjefen på den norske jager "Stord" er blitt dekorert etter senkingen av Scharnhorst. En tysk marinekorrespondent, kaptein Hansen har påstått at britene og amerikanerne mistet 21 destrøvere i Atlanterhavet i desember. Fra amerikansk hold latterliggjøres denne påstand. Det viser hvor langt den tyske propaganda må gå for å skjule ubåtenes fiasko.

Dagens allierte kommunike fra Italia melder at begge de allierte armeer har hatt lokal fremgang. Det dårlige vår begrenset flyvirksomheten. I Jugoslavia har allierte fly bombet tyske mål i Travnik og Brbin. Gatekampane i Banjaluka fortsetter. Den tyske offensiv i Øst Bosnien er stoppet og den jugoslaviske folkehær har vunnet tilbake tapt terreng og sør Tag utenfor den kroatiske kyst. Et kommunike i dag fra luftdepartementet melder at allierte fly har angrepet jernbanemål i Dubnitsa syd for Sofia. Det er fremdeles umulig å få direkte telefonforbindelse med Bulgaria men det melder at stemningen mot tyskerne øker. Tyskerne har nå overtatt kontrollen over alle kommunikasjonsmidler i Bulgaria og regjeringen er utsatt for kraftige rystelser. Times skriver at selv om tyskerne har demantert meldingene om at regjeringen skal være styrtet, så er den sikkert under hårt press men det er tvilsomt om situasjonen er moden for gjennomgripende forandringer.

Nye britiske tropper er kommet til Nord Afrika. Nord Afrika er som en eneste stor treningsleir. Et medlem av den rådgivende franske komite i Algier

uttaler at den franske motstandsbevegelse er fullt organisert for å tre til som forsterknings når de allierte går i land. Det er en sterk og disiplinert arme militært oppbygget og har komiteer som tar seg av forsyningsspørsmålene. Vårt eneste mål, uttaler han, er å drive nazistene ut av Frankrike med hjelp av våre allierte.

Motala melder at den polske regjering har hatt 2 meter på 24 timer på grunn av at russerne har overskredet den polske grense av 1939. Den uttaler at idet den håper at russerne vil respektere Polens interesser gir den ordre til motstandsbevegelsen om ikke å sette seg mot den russiske fremrykking i Polen.

Pravda retter i en artikkel en skarp kritikk mot Wendel Villki for en artikkel han har skrevet i amerikanske aviser og hvor han tar opp spørsmålene om Sovjetunionens nabolands stilling. Pravda sier at i den første delen av artiklen gir Villki tilsynslatende uttrykk for vennskapelige følelser, men senere kommer det tilsyn "bekymringer" bl.a. for de baltiske land. Pravda skriver videre at spørsmålet om de baltiske land er en intern sak for Sovjetunionen på grunnlag av de folkeevstemninger som ble holdt i de baltiske republikker før krigen. Hva Finnland og Polen angår så vet Sovjetunionen selv hvordan den skal behandle dem. Villkis artikkel gir uttrykk for den gamle mistillit til Sovjetunionen som skriver seg fra reaksjonære kretser som frykter for sovjetarmees fremrykking. Fra Zürich meldes at tyskerne har drept 200 gisler i Milano på grunn av at 19 fascister ble drept under uroligheter under en fascistisk begravelse.

I sin utenrikskronikk uttalte Ording fra London: De første dager av det nye år har på alle fronter bragt seire for de allierte. Russerne fortsetter sin offensiv på midtfronten og i Newelområdet. Disse frontavsnitt er et terrenget med skoger, myrer og små vann og ligger godt til rette for vinteroffensiv. Russerne har rykket frem nord-vest for Newel på jernbanen til Riga. Men de hardeste kamper pågår ved Vitepsk. Dette er et nøkkelpunkt og meget sterkt befestet. Det ligger ved 2 viktige jernbaner i retning øst-vest til Litauen og Lettland og nord-syd til Odessa. Jernbanen vestover er avskåret i retning av Polodsk og jernbanen jernbanen Lenigrad-Odessa er avskåret mellom Vitepsk og Orsja. Vitepsk er således uten jernbaneforbindelse for forsyninger. Den mest oppsiktsvekkende situasjon er allikevel oppstått i Kievavsnittet. Russerne rykker her frem både mot vest og syd. Da russerne erobret Kiev og rykket videre mot vest måtte man regne med en tysk motoffensiv i dette området. De tyske motangrep begynte den 17.nov. med 8 panserdivisjoner og 14 infanteridivisjoner. Tyskerne erobret tilbake Shitomir og Korosten og nådde halvveis til Kiev. Men de oppnådde ikke noe gjennembrudd og til slutt stanset offensiven opp. Vatutin åpnet så sin offensiv med friske tropper like før jul og med overraskende resultater. Tyskerne mistet hele det området de hadde vunnet og de russiske tropper fortsatte sin marsj mot vest og syd vest. Shitomir og Korosten ble erobret tilbake og russerne rykket mot den polske grense fra 1939. Det foreligger nå melding om at de har erobret byen Nowgorod-Wolynsk 25 km. fra den polske grense og statjonsbyen Glewsk 8 km. fra grensen. Det melder nå at de på flere steder har gått over grensen. Men den mest betydningsfulle delen av Kievfremspringet er i syd. Her har russerne brutt igjennem på bred front mellom Berdisjev og Bjela Zerkov. Tyskerne står her i fare for å bli omgått og jernbanen mot vest er truet. Målet er her jernbanen til Odessa. Russerne trenger også frem langs jernbanelinjen mot Vinniza og det viktige tyske støttepunkt Smerinka. Fremstøtet her skjer over den vest ukrainske sletten. Tyskerne klager over sne og storm men dette skulde jo også hindre russerne like meget. Russerne har også åpnet et angrep i Dnjeprbuen. Tyskerne forsvarer sine stillinger hårdnakket i dette avsnitt og det ser ut til at de for enhver pris vil holde jernmalmbyen Krivoi Rog og manganbyen Nicopol, men hvis disse blir avskåret er tyskerne bare henvist til jernbanene gjennom Romania og styrkene i Dnjeprbuen vilde stå i fare for å bli omgått. Tyskerne har da bare valget mellom å foreta en motoffensiv eller å trekke seg tilbake til Dnjestrlinjen og Galizien - hvis det ikke er for sent. Tyskerne erklærer at de har store styrker i Polen. Dette er sikkert overdrevet men selv om

de skulde ha disse reserverer er det et spørsmål om de vil risikere dem i syd. Efter at jernbaneforbindelsene er avskåret er det meget vanskeligere for tyskerne å sende reserver fra et avsnitt til et annet. Tyskerne blir sandsynligvis nødt til å oppgi Dnjeprbuen. Men dette er ikke noen enkel operasjon og de blir nødt til å sette igang motangrep for å dekke tilbaketoget.

Mens østfronten har spillet den største rolle har sjøkrigen foregått mer i det stille. Men i juledagene kom det melding om at det tyske slagskip Scharnhorst var senket. Dette betyr øket sikkerhet for konvoyene til Murmansk og Arkangelsk og har derfor vakt stor tilfredshet i Sovjetunionen. Den tyske slagskippsflåte er nå så svekket at den ikke lenger er noen faktor av militær betydning. Slagskipet Tirpitz er satt ut av spillet etter å være blitt rammet av torpedoer fra lomme-ubåter i Altafjorden. Tyskerne har dessuten igjen i sjødyktig stand 2 lommeslagskip og endel kryssere som dels er i norske, dels i Østersjøfarvann. De tyske krigsskip gjorde adskillig skade på konvoyene i Atlanterhavet i 1941-42. Angrepet og senningen av Scharnhorst er et eksempel på et fullkommet samarbeide mellom kryssere og destroyere og de britiske skip angrep uten beskyttelse av fly. Det viser også at krigsskip kan være treffsikre i mørke, noe som mente var umulig under forrige krig. Det viser også en nedgang i den tyske marines moral. Ingenting er så demoralisende som å bli liggende stille i årevis. Det var en av grunnene til at tyskerne sendte krigsskipene på den merkelige ekspedisjonen til Svalbard. Mellom Norskehavet og Biscaya bugten har tyskerne 28 torpedojagere. 3 av disse ble nylig senket, da 11 tyske torpedojagere gikk ut for å møte en blokkadebryter som ble senket. De tyske sjøstridsjæfere var ved denne anledning de britiske overlegne i antall og bestykning, men prøvde bare å undgå kamp og redde seg hjem. Dette gir anledning til å tvile på tyskernes kampmoral til sjø.

Den tyske propaganda kan i år ikke gi det tyske folk annen trøst enn løfter om represalier og i de fremtidige slag vil Tyskland bli rammet så hart at det tyske folk kan bli tvunget til å velge freden før krigen.

De siste meldinger. I en dagsordre i kveld har Stalin kundgjort at russene har inntatt byen og jernbanestasjonen Berdisjov etter 5 dagers voldsomme kamper. Det heter i dagsordren: Etter 5 dagers voldsomme kamper har den røde arme erobret Berdisjov det viktige tyske jernbaneknutepunkt og motstandssentrum. Kommunikeet melder dessuten om ny fremgang både i nord og syd. Nord for Newel har sovjetstyrkene inntatt 90 beboede strøk til. I syd Russland har de inntatt byen Tatarch syd øst for Bjela Zerkov. Under sitt 10 dagers fremstøt har Vatutin ført sine styrker over den polske grense og avskåret den ene av de viktigste tyske forbindelseslinjer og den annen er nå også truet. En korrespondent uttaler at krigen i øst har fått et nytt utseende og tiden nærmer seg da man vil få se hva tyskerne har å ta igjen med. Den front tyskerne nå har er helt usikket til forsvaret. Det er ikke en hær fører med forstanden i behold og som erindrer seg 1812 som vil lede en retrett her vinterstid. Tyskerne er i en fortvilt stilling.

Den polske regjering har sendt ut en erklæring hvor det heter at Sovjetstyrkene under sin seirrike kamp er gått over den polske grense. Dette har inngitt den polske nasjon høpet om at friheten nærmere seg. Det polske folk har kjempet mot undertrykkerne i 4 år uten å frembringe en eneste quisling. Undergrunnsbevegelsen har lagt særlig vekt på å angripe tyskernes sårbar punkter og har henrettet mange nazister. Polske styrker har kjempet sammen med de allierte. Det polske folk venter derfor på et gjenopprettet Polen. Det første bevis på at så vil skje er at det hurtig blir gjenopprettet polsk overhøyhet i de befriedde polske områder. Det polske folk har vist at det aldri har anerkjent beslutninger som er blitt påtvunget dem og det venter at Sovjetunionen vil respektere de polske borgers rettigheter. Den polske regjering handlet i overensstemmelse med dette da den den 27/10 ga Ordre om at undergrunnsbevegelsen skulle fortsette og øke motstanden mot tyskerne og undga konflikter med Sovjetroppene når de gikk inn i Polen og å opppta samarbeide med dem i tilfelle gjenopprettelse av diplomatiske forbindelser mellom Sovjetunionen og Polen. En polsk-russisk avtale før russerne gikk inn i Polen vilde satt undergrunnsbevegelsen i stand til å etablere et slikt samarbeide. Den polske regjering ser en slik avtale som unskadelig. Amerikanske bombefly angrep også idag Kiel og militære mål i Nord Frankrike.

Mappe 117
Ekspl. 15.16
Arg.
O.V.
Jfr.

R	A	E	London,
Nyheter og kommentarer	D	M	Moskva, New York.
15.og.16.1.	I	M	Stockholm, m.fl.
	O	A	
	S	R	
	T	G	
	E	O	
	N		

4681

Nyheter 15.1.

Det britiske flyvåpen kastet inatt 2 000 tonn bomber over Braunschweig. Samtidig angrep britiske Moskitosfly mål i Berlin og Magdeburg. 38 britiske fly savnes. I dagslys igår angrep amerikanske og allierte fly mål i Frankrike. Det ble gjort 1100 utfall. 27 tyske fly ble skutt ned. 19 allierte fly savnes. Dessuten angrep britiske fly skipsfarten utenfor den norske kyst. 2 lasteskip fikk fulltreffere og flere eskorteskip ble skadet. 3 britiske fly gikk tapt. De britiske flys angrep mot Braunschweig kom like etter tirsdagens store angrep. Braunschweig er et viktig sentrum for flyproduksjonen. Halvparten av Messerschmitt nr. 110 lages her. De 3 viktigste flyfabrikkene fikk alvorlig skade.

Fra Moskva meldes at etter erobringene av Mosyr og Kalinkovitsj forfølger sovjetroppene tyskerne gjennom Pripetmyrene. De står nå 35 km. vest for Mosyr, som er tyskernes viktigste støttepunkt i dette området og et knutepunkt for Leningrad-Odessajernbanen. Mosyr ble erobret etter 3 dagers offensiv. Området her er bevokset med tett underskog som dekker myrer som ennå ikke er frosset til. Det er derfor av den største betydning for troppene å ha kontrollen over viene. Først etter det tredobbelte angrep lyktes det russene å skaffe seg spillerum i dette avsnitt. Fremstøtet i dette området er en fantastisk bedrift. Det ble lagt provisoriske broer over myrene så infanteri og kanoner kom over. Imens avskar Kavaleriet tyskernes rettlinjer til tyskernes motstand fullstendig brøt sammen. Det ble tatt et betydelig antall fanger. Fremstøtet mot Mosyr og Kalinkovitsj ble gjort så hurtig at tyskene ikke fikk tid til å ta med seg følgene eller å sette fyr på byene. Retretten i myrene for tyskene er fryktelig. De må holde seg til veiene og her er de utsatt for ustanselige angrep fra luften og fra de store skarer av partisaner som oppholder seg i skogene. Det er 200 km. vei til det nærmeste støttepunkt Pinsk. På det sydlige avsnitt ved Bug fortsetter de tyske motangrep. Det er skjedd en forandring i det siste, idet det på det sydlige avsnitt er tatt usedvanlig mange fanger. Det er funnet en ordre til sjefen for et tysk regiment hvor det heter at forsvarslinjen ved Mosyr måtte holdes for enhver pris. De som flyktet måtte skytes. Fra kampene ved Novgorod-Wolynsk meldes at 270 tyske soldater overgav seg samlet. De tilhørte sikringstjenesten, avdelinger som ikke er trenet for fronttjeneste.

Den polske regjering har sendt svar på den russiske regjerings erklæring av 11.1. I svaret heter det at alle de svevende spørsmål bør drøftes direkte ved forhandlinger. Det polske folks kamp mot tyskerne besvarer en del av punktene i sovjetregjerings erklæring. Man finner at en videre offentlig diskusjon ikke tjener de alliertes interesser, men at spørsmålene drøftes direkte. Den polske regjering ønsker en overenskomst som kan tilfredsstille alle parter og oppfordrer Storbritania og De Forente Stater å oppstre som meglar på en konferanse med representanter for den polske regjering og sovjet-regjeringen. På britisk hold ønsker man den polske regjerings erklæring som et opmuntrende tegn og forslaget om at Storbritania skal optre som meglar mottas med glede. Det blir uttalt at Storbritania og Amerika er i den heldige stilling at de ikke direkte er interessert i grensespørsmålene og kan derfor letttere oppstre som meglere. Den polske regjerings erklæring blir betegnet som et vitnesbyrd om god statsmannskunst. Hvis sovjetregjeringen går ned på de polske forslag er man kommet et godt skritt henimot en løsning av spørsmålene.

Franske tropper av den 5te arme i Italia har hatt ny fremgang og har erobret en landsby. Tyske motangrep er slått tilbake. Tunge allierte bombefly har angrepet flyplassen Mozar i Jugoslavia, skipsfart utenfor Adriaterhavskysten og jernbanemål i Italia.
Dagens kommunike fra den jugoslaviske folkehær melder om virkningsfulle jugoslaviske operasjoner. Jugoslaviske styrker har inntatt byen Bjeline. Tyskerne har besatt 3 mindre byer i midt Bosnien.
Det meldes at den 8de dommer av dem som dømte grev Ciano til døden er blitt drept av italienske patrioter. Tyskerne og de italienske fascister har satt igang rettsaker mot tusener av italienere.
I Bulgaria har regjeringen sendt beskjed om at alle større byer i Bulgaria skal evakueres. Hoved-radiostasjonen i Sofia er ødelagt, så bare en lokalsender er i bruk. Den bulgarske regjering har gitt tyskerne beskjed om at den umulig kan forsvare Bulgaria uten å få hjelp av tyske troppe og minst 100 tunge luftvernkanoner. Det hersker kaos i den bulgarske hovedstad, det er dårlig både med vann og mat. Tyskerne fører ut av landet alt de kan komme over. Flyfotografier viser at det ble anrettet stor skade under det siste flyangrep på Sofia.
Den britiske regjering har sendt en skarp protest til den spanske regjering i anledning av at det er funnet tidsinnstilte bomber i apeelsinlaster fra Spania.
Fra Frankrike meldes at sjefen for Vichys propaganda-tjeneste og formannen for komiteen for hjemsendelse av fanger er gått av.
Den amerikanske jernbanestreik er løst og arbeiderne har fått store lønnsforhøyelser.
Fra det fjerne østen meldes at japanerne hadde 3 000 falne under kampene på Cap Gloster. På Ny Guinea er en stor japansk styrke inneklemt mellom amerikanske og australske styrker.

Konrad Nordahl.
De allierte har gjort forberedelser til avgjørende slag på de militære frontene i 1944 og dette har gitt de undertrykte folk håp å få friheten tilbake. Vårt folk har gjennemgått 4 års terror, men også med friheten reiser seg en rekke problemer som må løses hvis den tiden som kommer etter krigen skal bli bedre enn tiden etter forrige verdenskrig. Det er derfor naturlig at både offentlige og private folk arbeider med de problemer som vil bli aktuelle når ilden opphører på frontene. Før Frankrike ble besatt av tyskerne var den faglige internasjonale sæte i Paris, men etter okkupasjonen ble det flyttet til London. Det var en ribbet internasjonal som tok til å arbeide i 1941. Før nazistenes røvertokter begynte hadde den faglige internasjonale sin hovedtyngde på det europeiske kontingent, men det ene land etter fall fra og i 1940 var det bare Storbritania, Sveits og Sverige tilbake. Etter krigens utbrudd fikk de okkuperte land etterhvert sine faglige utvalg i London. I 1943 er det utarbeidet 2 planer som er sendt organisasjonene til uttalelse og som omfatter både de nasjonale og internasjonale faglige spørsmål etter krigen. Den ene gjelder fagforeningenes gjenoppbygging nasjonalt og internasjonalt. Den annen gjelder de sosiale spørsmål og de økonomiske krav som de fagorganiserte arbeidere stiller når krigen er slutt, bl.a. gjenopprettelsen av de rettigheter som arbeiderne har mistet under okkupasjonen, tilbakelevering av de eiendeler som er frattatt organisasjonene osv. Hvert av de okkuperte land utarbeider nå en foreløpig organisasjonsplan som tar sikte på å gjenoppta virksomheten inntil det kan holdes et landsmøte som skal bestemme den fremtidige kurs. Alle disse planer er utarbeidet i samarbeide med undergrunnsbevegelsen i de enkelte okkuperte land også Norge. I noen land var den frie fagbevegelse allerede forbudt før tyskerne kom. Men retten til frie organisasjoner er betingelsen for demokratiet og derfor kan intet land nekte sine borgere å gå sammen i frie organisasjoner. Også i de land som nå er i kamp mot de allierte må fagorganisasjonen bygges opp igjen etter krigen, bl.a. i Tyskland, som tidligere hadde den største fagorganisasjon på kontinentet. Den felt sammen som i de andre land under Hitlerstyret. Det er ikke tvil om at hvis det skapes et demokrati i Tyskland er en av betingelsene at det

skapes frie fagorganisasjoner. Dette vil bli en langvarig prosess og det trenges hjelp fra grupper av erfarte fagforeningsfolk i andre land i samarbeide med de makter som kommer til å holde Tyskland besatt. Organisasjonene i de forskjellige land må samles for å sikre internasjonal enhet etter krigen. Her må ingen nasjonale eller rasemessige hensyn stille seg hindrende i veien. Medlemstallet i Europa og Nord-Afrika medregnet Sovjetunionen er 43 millioner. Dertil kommer alle de millioner fagorganiserte utenfor Europa. Bare i U.S.A. er det 13 millioner fagorganiserte. Den største organisasjon finnes i Sovjetunionen. Denne står ikke i faginternasjonalen men man håper på en forandring i dette etter krigen. Enkelte fagorganisasjoner har ikke ønsket at russerne skulle være med, men nå må alle ha lært så meget at det internasjonale samarbeide er nødvendig og at skal vi skape en fri verden må man tolerere hverandre. Det er vanskelig å drøfte de sosiale spørsmål etter krigen, da de må tilpasses forholdene i de enkelte land. Enkelte av de foreslalte sosiale tiltak var allerede innført i Norge før krigen. Det nasjonale og internasjonale økonomiske liv må planlegges så man sikrer de sosiale behov og holde folk i arbeide i henhold til Atlanterhavserklæringen. Det kreves samarbeide mellom alle gode krefter og det forutsettes at arbeiderne blir representert i de nasjonale og internasjonale utvalg som skal planlegge freden og gjenoppbygningen. Arbeiderorganisasjonene må være representert på fredskonferansene så disse ikke bare blir konferanser av politikere, diplomater og industri- og finansfolk. Helle folket har deltatt i krigen og det må også være representert i de forsamlinger som skal legge grunnen for freden.
Det er planlagt en fagforeningskonferanse i juli i år som skal innkalles til London. Alle verdens organisasjoner er innkalt undtatt de danske, som ikke har noe faglig utvalg utenfor Danmark. Den skal behandle utviklingen av de alliertes krigsanstrengelser ogfredsordningen.
Det er litt av et eksperiment å innkalles en slik konferanse. Noen vil kanskje ikke komme fordi andre som de ikke liker er innbudt men hvis alle legger godviljen til vil denne konferansen kunne legge grunnlaget for enhet i fagbevegelsen og det trenges en annen kurs enn i tiden 1918-1939.

Nyheter 16.1.

Fra Moskva meldes at sovjettroppene igrer rykket videre vestover fra Mosjor. Det er økende forvirring blant de tyske avdelinger. De tyske styrker er blitt redusert i antall under slaget ved Mosjor og Kalinkovitsj. Russerne har brutt gjennom de tyske baktroppene og har utslettet hele kolonner. Skievdelinger er også i virksomhet bak de tyske linjer og flyvåpnat støtter landstridskreftene. I et avsnitt ødela flyene et tysk pansertog.
På den sydlige delen av fronten har russerne slått tilbake kraftige tyske motangrep ved Vinniza og Ulan. Sunday Times medarbeider på østfronten skriver: I den siste uke har tyskerne gjort kjempemessige forsøk på å holde russerne tilbake fra jernbanen Odessa-Warschawa. Det er kanskje en overdrivelse å si at den er von Mannsteins livslinje, men den er ihvertfall halvparten av denne linje som beskytter de 60 divisjoner i Donjeprbuen. De setter derfor alt inn på å forsvare Buglinjen. Tyskerne slår hårt igjen men begår det gamle feil å gjøre spredte motangrep som vel kan sinke men ikke stanse russerne. Reuter melder at kanonene fra Østersjøflåten nå går til angrep mot de tyske og finske kanonstillinger på Leningradfronten. Kanonstillingene blir også angrepet av russiske fly. Tyske meldinger går ut på at russerne er gått til angrep ved Leningrad og på Krim. På Krim har russerne gått i land bak de tyske linjer på Kersj.

De siste meldinger fra Bulgaria går ut på at det hersker forvirring og at det er stemning for de allierte blant de bulgarske bønder. Det er utsendt nye evakuatingsordre i Sofia igrer. Fra Ungarn meldes at situasjonen er spent. Det er ennå ikke offentliggjort noe om de avgjørelser som ble truffet i kabinettsmøtet torsdag. I Romania øker engstelsen over den russiske fremgang mot Bug og flyktningstrømmen fra Bessarabia øker uroen.

Observer skriver i en ledende artikkel om det polsk-rus siske spørsmål: Det har lenge vært klart at det territorielle spørsmål burde løses ved et kompromis og det russiske tilbud blir derfor mottatt med stor tilfredshet i London. Sovjetregjeringens territoriale tilbud er rimelig og det er av stor verdi at de er beredt til å gjøre innrømmelser med hensyn til de områder hvor den polske befolkning er i flertall. Av like stor betydning er den moderate tone i det polske svar og at den polske regjering bare forbeholder seg at Storbritania og De Forente Stater skal ta del i diskusjonene. De russiske myndigheter gjennemgår nå det polske svar.

Understatssekretären i det amerikanske utenriksdepartement har erklært at Amerika må fortsette samarbeidet med Sovjetunionen etter krigen. Noe mindre vil være et stort feilgrep. Stinius uttaler at amerikanerne nå har samarbeidet med russene i 3 år og Amerika har alt å vinne og intet å tape ved et fortsatt samarbeide.

De allierte kommunike fra Italia melder at franske og amerikanske tropper av den 5te armé har hatt ny fremgang i Italia og har inntatt den betydningsfulle høydestilling Monte Troccio. Angrepet mot høyden ble gjort fra 2 kanter. Korrespondenter melder at fiendens befestninger ved Cassino er meget sterke. Britiske og nyclandske tropper har gått til angrep på østsiden. De allierte flyvåpen har foretatt kraftige angrep mot dokker og skiftetomter i Civitavecchia og Civitanovo og skipsfart utenfor kysten av Adriaterhavet. 2 allierte fly savnes.

I dagens kommunike fra Titos hovedkvarter meldes at tyskernes offensiv i midt og vest Bosnien på enkelte avsnitt er stanset og de jugoslaviske styrker er gått til motangrep. I Kroation har patriotstyrkene erobret byen Gline og har foretatt vellykte operasjoner i andre avsnitt.

Natt til lørdag rettet det britiske flyvåpen et kraftig angrep mot Braunschweig. Dette angrepet hadde mange usedvanlige trekk. Det begynte usedvanlig tidlig, nemlig kl. 19.10. I begynnelsen ble det kastet 90 tonn bomber pr. minutt men senere ble det på 3 minutter kastet ned 450 tonn bomber, 150 tonn pr. minutt. Tyskerne brukte sine rakettfly. Angrepet varte bare i 23 minutter. De tyske nattjagere kom ikke frem før angrepet var over da de var blitt villedet av fintearangrepene mot Berlin og Magdeburg. Efter angrepet savnes 38 allierte fly. Messerschmittfabrikene ble ødelegg ved det forrige angrepet.

Tidlig igår kveld var endel tyske fly over øst England og noen nådde frem til Londonområdet. 1 av dem ble skutt ned.

Fra København meldes at danske sabotører har foretatt en sabotasjehandling i stor stil mot Burmeister og Wains skipsverft. Patriotene nærmest seg verftet med båter, uskadeliggjorde vekta og la bomber over hele anlegget. Den siste bomben eksploderte lenge etter at sabotørene hadde forlatt stedet og politi og brannvesen var kommet til.

Det er utarbeidet planer for en tollunionen mellom Holland, Belgia og Luxembourg. De underjordiske bevegelser i de respektive land har sluttet opp om planen.

I Washington har man diskutert den kooperative bevegelses oppgaver etter krigen. Etter skal kooperasjonen opprette et internasjonalt kooperativt kreditforbund.

Cordell Hull er utnevnt som formann i en komite som skal behandle De Forente Staters utenrikspolitikk etter krigen. Vollet har igjen opprettet kampanen mot isolasjonistene som håpet på en gjenopptagelse av de økonomiske forbindelser med de tyske trustene. Han erklærer at amerikanske forretningsmenn er mot en varig fred og at det er grunnen til at de bekjemper president Roosevelt.

General Eisenhower har nå offisielt overtatt stillingen som øverstkommanderende for de alliertes invasionsstyrker i Storbritania. Han har nylig hatt en konferanse med Roosevelt og Churchill. Det opplyses nå at Churchill har hatt en konferanse med De Gaulle i fransk Marokko.

Utenriksminister Trygve Lie. (Utdrag. Fading og forstyrrelser på samtlige band)

I 1943 har de allierte tatt initiativet på alle fronter. Tyskerne er blitt tilføyd svært tap under det russiske vinter og sommerfelttog. De britiske og amerikanske armeer har tilintetgjort den tyske arme i Nord Afrika og har erobret Sicilia, Korsika og store deler av Syd Italia. Den italienske og endel av den franske flåte er kommet på de alliertes hender. Middelhavet er igjen blitt et åpent hav for de alliertes skipfart og de viktige forbindelseslinjer over Atlanterhavet er sikret ved seirene over ubatene. En voksende strøm av tropper og materiell kommer nå til Storbritania og forsyningene fra Vestmaktene til Sovjetunionen tiltar. De allierte har erobret overlegenheten i luften. Britiske og amerikanske bombefly angriper nå fiendens industri og kommunikasjonsentre. De forente nasjoners krigsproduksjon er langt større enn fiendens og dette forsprang stiger. Tyskland er omringet og står foran det endelige nederlag. De britiske og amerikanske militære ledere legger nå siste hånd på forberedelsene til de kommende måneders angrep fra østvest og syd mot Tyskland. Disse kamper vil bli avgjørende og sikre at 1944 vil bli seirens år. Tyskerne håper å splitte de allierte. Deres propagandamaskiner har arbeidet energisk for dette, men det er misslykkes. Det diplomatiske og politiske samarbeide mellom stormaktene er stadig blitt sterkere og mer utbygget. Jeg vil bare minne om konferansen i Casablanca, Moskva og Teheran.

Om Norges utenrikspolitikk uttalte Trygve Lie at Norge har en god stilting blandt de forente nasjonene. Kongen og regjeringen har siden 1940 oppholdt seg i Storbritania og har knyttet sterke bånd med det britiske folk. Forbindelsen mellom Norge og Storbritania er like gammel som vår historie og disse bånd er styrket og utdypet under denne krigen. Storbritania var Norges første allierte. Det britiske folk kjemper for de samme synsmåter som oss. Det nære vennskap mellom våre 2 folk bygger således på felles interesser. Det britiske folk vet nå betydningen av den norske kyst. Storbritania har interesse av et sterkt og fritt Norge og det vil bli et nært samarbeide mellom Storbritania og Norge i fremtiden. Amerikas krigsinnslag øker stadig og i den kommende tid vil store amerikanske styrker bli satt inn i kampen på fastlandet. De Forente Stater er den sterkeste økonomiske stormakt. Men erfaringen har vist at Amerika på ingen måte kan komme til å isolere seg. I håper dog at Amerika vil være villig å delta i de internasjonale organisasjoner etter krigen. Et bevis for at så vil skje er at president Roosevelt har tatt initiativet til en rekke konferanser av de forente nasjonene i Amerika bl.a. den store konferansen i Hop Springs. Amerika har vist stor interesse for Norge og Norge har opprettet et godt forhold til De Forente Stater. Norges stilling i De Forente Stater er blitt styrket under krigen. Roosevelt og de ledende politikere og pressfolk har uttrykt sin beundring og sympati for den norske hjemmefront og vår innsats i krigen. De amerikanske myndigheter har også vist stor forståelse for de praktiske spørsmål som interesserer vårt land. Det er ydet betydelige bidrag til de hjelpeorganisasjoner som arbeider for Norge. Amerikanerne har nå en følelse av at demokratiet i Europa er nødvendig for De Forente Staters sikkerhet. Et tysk herresomme i Europa ville være en trussel mot De Forente Stater.

Norge har alltid stått i et godt forhold til Sovjetunionen. Med begeistring og beundring har vi fulgt med i sovjetarmeen og sovjetfolkets kamp. Sovjetunionen har på sin side vist stor forståelse for Norge og har viet det en bred plass i pressen. Sovjetunionen er også interessert i et fritt og selvstendig Norge og vi ser frem til et godt forbindelse med Sovjetunionen etter krigen. Vi har sett at Sovjetunionen ønsker å delta i det internasjonale samarbeide, særlig ved konferansen i Moskva og Teheran. Nansen har sagt at en fred i Europa ikke kan sikres uten Sovjetunionen og vi håper at Sovjetunionen vil medvirke til sikringen av en varig fred. Norge og Sovjetunionen har utvekslet ambassadører. Derved har vi ambasadører hos samtlige stormakter. Til tross for

at vi er et litet folk har vi verdensomspendende interesser. Vi har gledet oss over at Frankrike reiser seg igjen og vi har utnevnt representanter hos den franske nasjonalkomite. De folk som har opplevet okkupasjonen har felles erfaringer. Ofte går våre tanker til Danmarks folk. Forholdene ved okkupasjonen har vært noe forskjellige. Norge fikk en hardere byrde å bære, men vi gleder oss nå over den klare politiske linje som er kommet tilsyne overfor Tyskland. Vi har også hatt anledning til å følge med i det som dansker har utført utenfor Danmark, særlig de danske sjøfolk og gleder oss over at danske skip fra 1-1 i år kan seile under Dennebrog.

Norges forhold til Sverige har alltid vært av stor interesse. Det nære slektskap i natur og samfunnsliv er kjent. Dette viser den sterke svenske folkestemning for Norge. Det tyske styre i Norge er blitt kjent gjennom den svenske presse. Det svenske folk har også utført et betydelig humanitært arbeide for Norge. Ikke bare dd føllesmessige bånd men også de praktiske saker krever et godt samarbeide. Landenes strategiske stilling er forskjellig og dette har ført til at Norge kom med i krigen mens Sverige er holdt utenfor. Dette har skapt visse vanskeligheter. Vi kan nå sla fast at de største vanskeligheter er ryddet av veien. I 1943 har Sverige stanset transittrafikken fra Tyskland. Den svenske regjering har utnevnt representanter hos den norske regjering i London og gitt den norske regjerings representant i Sverige rang som sendemann. De diplomatiske forbindelser er dermed bragt i orden. Det gode forhold mellom Norge og Sverige er støttet av en sterk folkestemning som bl.a. kom til uttrykk da den svenske regjering nedla protest i Berlin mot deporteringen av de norske studenter og det har gledet oss at protesten er blitt gjentatt etter von Ribbentropps uforkamte svar. Men på tross av Sveriges holdning har tyskerne fortsatt deportasjonene. Vi håper at de økonomiske og praktiske spørsmål i forholdet mellom våre land vil bli løst etter krigen, og at vi kan samarbeide positivt om de felles oppgaver. Fra Island har vi mottatt mange bevis for sympati. For Finlands vedkommende ønsker vi et vennskapelig forhold til et demokratisk og fritt Finnland.

Vi må forberede oss til å vinne freden. De folk som har lagt under de frenmedes undertrykkelse vil få sin frihet tilbake. Man har diskutert de forskjellige former for mellomfolkelig samarbeide etter krigen. Man har drøftet spørsmålet om føderasjoner, bl.a. av Storbritania og de demokratiske land i Europa o.l. Norge er interessert i en internasjonal organisasjon som senere kan bli utbygget med regionale avtaler bl.a. mellom de Nord Atlantiske stater samtidig som det skapes et godt forhold til Sovjetunionen. De ledende stormakter har erklært at de ikke ønsker noe stormektsdiktatur. De forente nasjoners konferansen bl.a. i Moskva har lagt et grunnlag som det kan bygges videre på. Et fullstendig samarbeide mellom de 4 stormakter er den første forutsetning for en varig fred. Hvis ikke dette skjer vil man igjen få oppdelingen av verden i interesse-sfærer. De små nasjonene forutsettes å delta i de internasjonale organer som aktive medarbeidere. De forente nasjonene har etter fiendtlighetenes slutt viktige felles oppgaver å løse og her må de små nasjonene få anledning til å delta aktivt. I konferansen i Hop Springs var alle de forente nasjonene representert. Vi vil snart sta overfor andre problemer i det internasjonale samarbeide, bl.a. opprettelsen av en internasjonal rettsorga nisa sjon som skal adskille seg fra det gamle Folkeförbundet for det første derved at alle stormakter skal være med fra begynnelsen og for det annet at den skal kunne fatte bindende beslutninger uten hensyn til enstemmighet og at den skal ha maktmidler til å sette sine beslutninger ut i livet. De forente nasjonene består av mange forskjellige folk, men ingen av dem ønsker krigen før krigens skyld. De har ikke noe høyere ønske enn å få leve i arbeide og fred. De er også klar over at seieren og en varig fred ikke kan vinnes uten ofre. Dette gjelder også det norske folk.

Tilslutt uttalte Trygve Lie håpet om at vi ikke bare må vinne seir men at vi også får være med på å legge grunnlaget for en varig fred.

De siste meldinger:

Aveldens Moskvameldinger går ut på at men røde arme har begynt en ny offensiv nord vest for Velikije Luki. Efter 3 dagers kamper har de brukt gjennom de tyske linjer på en 15 km. bred front og i en dybde av 8 km nord for Nevel i retning av Sokolniki og har avskåret tyskernes jernbaneforbindelse til Ilmansjøen og Leningradfronten. Kommunikeet melder videre at lenger syd vest for Mosyr har sovjettroppene inntatt flere bebodde strøk og har erobret byen Kostopol nord for Rovno. Tyskerne fortsetter sine motangrep med store infanteri- og tanksstyrker ved Bug øst for Vinniza og nord for Uman. Tilsvarende tyskernes angrep er blitt slått tilbake og 166 tyske tanks ble ødelagt i dette avsnitt iga. I alt ble 190 tyske tanks ødelagt og 60 tyske fly skutt ned. I et særkomunikat blir det meldt at i Ukraine har Vetusins styrker tilføyd tyskerne et tap på 100 000 falne mellom 24/12 og 13/1. Det ble i dette tidsrum tatt 7 000 fanger. Tyskernes tap i krigsmateriell var 2 500 tanks, 2 000 kanoner, 8 500 lastebiler, 6 000 godsvogner, 40 radiostasjoner og 200 lagre med proviant, ammunisjon og krigsmateriell. Sovjetunionens nye nasjonalsang er komponert av L. Alexandrov. Det er gitt ordre til alminnelig sivil evakuering i Bulgaria. Transportarbeiderne er truet med straff hvis de forlater sine plasser og politiet har fatt ordre å skyte på alle som sprer rykter eller som setter seg til motverge.

Allierte fly angrep idag tyske mål i Bretagne.